

INFORMACIJOS

(17a) Weinheim/Bergstr. Postfach 233, Germany

Nr. 26 /101/

1954 m. lapkričio mėn. 11 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Informacijos yra Krašto Valdybos Organas, skiriamas spaudai rankraščio teisėmis.

Redakcijos, pasinaudojančios čia dedamomis žiniomis ir straipsniais, maloniai prašomos nurodyti šaltinį: PLB Vok. "Informacijos".

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ VOKIETIJOJE

Vokietijos Krašto Valdybos posėdis

Š.m. lapkričio 5 d. įvykusiame Krašto Valdybos posėdyje, dalyvaujant gimnazijos direktoriui, p. d-rui Vl. Liderskiui, aptarti Vasario 16 Gimnazijos ūkiškieji reikalai. Sutarta virtuvės, automašinių ir susirašinėjimo su rėmėjų būreliais reikalus pavesti gimnazijos direktoriaus žiniai.

Krašto Valdybos atstovu į gimnazijos kuratoriją paskirtas Valdybos narys, p. St. Vykintas. Naujos Vargo Mokyklų programos reikalui, nutarta pavesti Valdybos nariui, p. St. Vykintui, sudaryti tokios programos projektą.

BALF'o 10 metų veiklos sukaktis

Vokietijos Krašto Valdyba, atžymėdama BALF'o dešimties metų veiklos sukaktį, pasiuntė BALF'o Centro Valdybai dovaną, albumą, papuoštą tautine juostele ir vytimi bei tokiu įrašu:

"Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo veiklos 10 metų sukakties proga, Lietuvių Bendruomenė Vokietijoje, dėkodama už jai teikiamą paramą, prašo priimti šį kuklų padėkos ženklą su vaizdais iš BALF'o globojamos Vasario 16 Gimnazijos, Vargo Mokyklų, vasaros stovyklų ir bendruomenės gyvenimo.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba
pas.: Pr. Zundė, V. Gailius, J. Glemža, Dr. A. Rukša
St. Vykintas."

Augsburgo Apylinkėje

Augsburgo mieste bei jo priemiesčių kapuose palaidoti 47 lietuviai. Š.m. lapkričio 1 d. 15 val. Augsburgio lietuviai bendrai lankė mirusiųjų kapus. Uždegę ant kapų žvakės, visi kartu sukalbėjo "Tėve mūsų". Po maldos Apylinkės Valdybos pirmininkas J. Balsys savo kalboje Vėlinių proga pareiškė, kad

"Šiandieną, toli nuo tėvynės, Vėlinių išvakarėse nuliūdę stovime prie savo bendros kelionės draugų kapų, kuriuose jie ilsisi amžinuoju miegu. Prieš dešimtį metų, antrą kartą bolševikams pavergiant tėvynę, jie kartu su mumis keliavo tais nežinomais, vien tik savisaugos instinkto vedamais keliais, kur niekas mus nelaukė.

Nors mumyse stiprėja viltis grįžti į mylimą Lietuvą, į gimtąsias sodybas, pas savuosius, jie jau suklypo klaidžiamame tremties kelyje. Jie, kaip ir mes visi, troško grįžti į savo numylėtą tėvynę, bet jiems per anksti pasibeldė mirtis į jų gyvenimo duris. Per anksti užmigo amžinuoju miegu, o juos priglaudė ne Lietuvos žemė, bet žemė svetima, todėl, kad Dievo keliai mums nežinomi.

Nepasodins jiems ant kapo lietuvaite sesutė gėlių, neaplančys juos kaimynai ir pažįstami. Neuždegs žvakelės ant jų kapo artimieji giminės, kaip kad šiandien tuo nežinomu keliu keliavusių, mažas ir tas pats kasdien retėjantis, kelionės draugų būrelis."

Po pirmininko kalbos ant kapų buvo padėtas pačių lietuvių iš miško parsivežtų eglių šakelių meniškai supintas vainikas, papuoštas gyvomis gėlėmis.

Vargo Mokyklą pavasariį, poniai V. Augustaitienei pasitraukus iš jos vedėjos pareigų, likvidavus, dabar ji didelėmis apylinkės valdybos pastangomis atkurta.

Lapkričio 3 d., 15 val., dalyvaujant apyl. v-bos nariams, mokyklos vedėjai, poniai S. Kulmanienei, ir vaikų tėvams, įvyko iškilmingas Vargo Mokyklos atidarymas. Apyl. V-bos pirmininkas savo ta proga tartoje kalboje nurodė į mokslo reikšmę šių dienų gyvenime. Vaikams suprantama kalba, jis įrodinėjo reikalingumą išlikti lietuviams, sąžiningais ir mūsų tėvynei Lietuvai naudingais piliečiais.

Geesthacht-Spakenbergo Apylinkėje

Kaip kasmet, taip ir šiais metais lapkričio mėn. 2 d., Vėlinių vakare, sutemus, prie žalumynais ir gėlėmis papuoštų lietuvių kapų, degant ant jų žvakutėm, susirinko vietos gyventojai. Atvykęs iš Hamburgo gerbiamas kap. kun. V. Šarka susirinkusiems tarė jautrų žodį, prisimindamas mūsų mirusiųosius tautiečius, kurie dabar ilsisi amžinuoju miegu šiame pamiškės kalnelyje, toli nuo savo tėvynės. Po jautrios prakalbos buvo nuoširdžiai pasimelsta už mūsų mirusiųosius. Šis liūdnas, bet įspūdingas Vėlinių vakaras buvo užbaigtas sugiedant Tautos Himną.

Apylinkės Valdyba yra dėkinga bendruomenės moterims, kurios nuoširdžiai prisideda savo darbu tvarkant šiuos kapus ir kun. Šarkai už teikiamas paslaugas.

- 3 -

Tenka pastebėti, kad šiais metais ir kaimynystėj esančiuose lenkų kapuose degė žvakutės, prie kurių susirinko šioje apylinkėje gyvenantieji lenkai. Jiems prašant, kun. V. Šarka lenkų kalboje kartu su jais pasimeldė už jų mirusiuosius. Lenkai buvo sujaudinti lietuvio kunigo patarnavimu jiems, už ką jie labai nuoširdžiai kunigui dėkojo.

Hanau Apylinkėje

Š. m. lapkričio mėn. 1 d. Hanau lietuviai susirinko į miesto kapines paminėti savo mirusius tautiečius. Čia į susirinkusius trumpą žodį pasakė Valdybos pirmininkas p. A. Survila, o Tėvas A. Bernatonis atkalbėjo už mirusius malda. Sugiedota "Marija, Marija". Ant visų 53 mirusių kapų buvo uždegtos žvakutės, lemputės ir padėta gėlių.

Vietos vokiečiams toks lietuvių organizuotumas padarė gilų įspūdį.

Lūbecko Apylinkėje

Spalio 30 d. Lūbecke įvyko Mažosios Lietuvos Tarybos tos Apygardos atstovų suvažiavimas. Jame dalyvavo MLT pirmininkas, p. E. Simonaitis, padaręs pranešimą apie savo kelionę į JAV ir Kanadą bei apie tarptautinę politinę būklę. Suvažiavime dalyvavo 29 atstovai.

Memmingeno Apylinkėje

Memmingeno Vargo Mokyklai gražiai vadovauja muz. M. Budriūnas. Iš viso mokytojų, kartu su katalikų bei evangelikų tikybos mokytojais, yra keturi. Pamokos vyksta visomis dienomis, be šeštadienio ir sekmadienio, pakaitomis įvairioms grupėms: berniukų ir mergaičių, I-jo, II-jo ir III/čiojo laipsnio mokiniams.

Mokinių padaugėjo iki 53. Jaučiama labai didelė vadovėlių stoka, nors šiemet Krašto Valdyba stengėsi tą spragą nors keliais atsiųstais vadovėliais užkimšti.

Mūncheno Apylinkėje

Š. m. lapkričio mėn. 1 d. Mūnchene-Ludwigsfeld, YMCA salėje prof. dr. Jonas Grinius skaitė paskaitą, tema:

"TAUTOS TVIRTYBĖS PAGRINDAI"

Prelegentas labai išsamiai peržvelgdamas istoriją pabrėžė, kad lietuvių tauta juodžiausiomis savo istorijos dienomis yra parodžiusi daugiausia susipratimo ir tvirtybės.

Po paskaitos prelegentas padarė platų pranešimą iš PLB Vokietijos Krašto Tarybos suvažiavimo darbų. Pranešimo klausėsi pilnutėlė salė apylinkės lietuvių. Susirinkusiems pageidaujant, prof. dr. J. Grinius sutiko atsakyti į klausimus, liečiančius PLB Vokietijos Krašto Tarybos ir Krašto Valdybos veiklą bei Vasario 16-tos gimnazijos gyvenimą. Iškilus diskusijoms ir paaiškėjus, kad Krašto Taryba nesiryžo svarstyti Garbės Teismo sprendimus rinkimų reikalu, buvo reiškiamas nepasitenkinimas ir siūloma

priimti tuo reikalu rezoliuciją. Kartu, Muncheno apylinkės lietuviai turėjo progos pasidžiaugti, kad Vasario 16 Gimnazija, prelegento nuomone, yra atsistojusi ant tvirtesnio pagrindo. Kaip prelegentas informavo, šiuo metu gimnazijos skolos mažėjančios, o nupirktus rūmus, esą, Krašto Valdyba jau galėtų ir į ipotekos knygas įrašyti kaip nuosavybę. Muncheno apylinkės Valdybos iniciatyva yra surinkta graži suma pinigų, kurie artimiausiu laiku bus pervesti gimnazijai.

Darbo ir sargybų kuopos

Lietuvių darbo ir sargybų kuopose spiečiasi vis didesnis lietuvių šviesuomenės būrys. Čia ateina lietuviai ir su augštuoju mokslu: yra medicinos, teisių, agronomijos ir kitų mokslo šakų daktarų ir šiaip šviesuolių.

Pabaltiečių ryšių karininkas, kpt. Venckus, ypatingai nuoširdžiai rūpinasi lietuvių gerove. Jo pastangomis čia randa uždarbio atostogų metu ne tik studentai, bet ir vyresniųjų Vasario 16 Gimnazijos klasių mokiniai. Tas uždarbis didžiajai studentų daliai yra beveik vienintelė parama einant augštąjį mokslą, o moksleiviams, kelių savaičių atostogų metu, pavyksta tais uždarbiais padoriau apsirengti ir turėti kasdieniams smulkesniems reikalams savo pinigų per visus metus.

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKLOS APŽVALGA

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininke, Pr. Zundės, Valdybos veiklos apyskaitinio pranešimo Krašto Tarybai 1954 m. spalio mėn. 23-24 d. sesijoje santraukos pabaiga.

Vasario 16 Gimnazija

Įgijus Vasario 16 Gimnazijai nekilnojamą nuosavybę ir įregistravus mūsų Bendruomenę teisme kaip juridinį asmenį, Krašto Valdyba pasidarė formaliai atsakinga prieš Mokesčių Įstaigą ir kitas institucijas už Gimnaziją. Gimnazijos išlaikymas reiškia ne tik mokinių aprūpinimą ir mokytojų atlyginimų išmokėjimą, bet - svarbiausia - sukėlimą tų lėšų. Pajamų Gimnazijos išlaikymui pagrindinis šaltinis yra rėmėjų būreliai. Tikimasi būrelių skaičių dar išplėsti. Iš didžiųjų tarptautinių fondų paramos gauti iki šiol dar nepavyko. Tik iš šveicarų organizacijų buvo gauta lėšų Gimnazijos rūmams.

Gimnazijos Rūmai

Šis suvažiavimas yra jau antras, kuris įvyksta nuosavyse Vasario 16 Gimnazijos rūmuose. Gimnazijos rūmų vajui sukelti, plačioji lietuvių visuomenė labai nuoširdžiai atsiliepė į Kr. V-bos kreipimąsi ir įsijungė į talką. Šalia akcijos užsienyje, visą laiką buvo daromos pastangos gauti tam tikslui paramos iš vokiečių. Čia gal toji parama pirmoje eilėje realizuosis.

Svarbieji Gimnazijos įrengimai ir remontai buvo baigti pereinamųjų metų galė ir, metų pradžioje Gimnazijai čia persikėlus; vasario mėn. 16 d. įvyko iškilmingas Vasario 16 Gimnazijos rūmų pašventinimas. Ateityje būtina Gimnazijai reikalinga plėstis, reikia daugiau patalpų bendrabučiui, kabinetams, reikia sporto salės ir savo koplyčių. Reikia pasiekti, kad ne tik savo darbu, bet ir

- 5 -

savo išvaizda Vasario 16 Gimnazija būtų visų lietuvių pasididžiavimas. Gimnazija turi liūdyti pasauliui, kad lietuvių tauta nėra mirusi, bet gyvena ir gyvens. Kr.V-bos vardu padėjo visoms lietuvių organizacijoms ir sąjūdžiams, o ypačingai nenuilstamiems bendradarbiams talkininkams, rėmėjams ir aukotojams, kurių dėka Gimnazija buvo iki šiol išlaikyta ir įkurdinta nuosavuose rūmuose.

Prie švietimo darbų pažymėtinos ir vasaros vaikų stovyklos. Krašto Valdyba šiemet buvo suorganizavusi šią stovyklą Vasario 16 Gimnazijos patalpose ir joje 2 savaites stovyklavo 64 vaikai.

Prie Kr.V-bos veikia knygų leidykla "Bendrija". Per apyskaitinius metus leidykla yra išleidusi tris knygas. Spaudoje yra dar du leidiniai ir jau sutarta su autoriais dėl naujų knygų išleidimo.

Per Krašto Valdybos leidžiamą Informacijos biuletinį teikiama spaudai medžiaga išviso labai daug padeda palaikyti užjūrio lietuvių bendruomenės susidomėjimą Vokietijos lietuviais. Krašto Valdyba taip pat dalyvauja per savo atstovą "Europos Lietuvio" leidimo taryboje.

Ypačingai artimas yra bendradarbiavimas su lietuvių bendruomenėmis Europoje. Tas bendradarbiavimas jau įgavo ir pastovesnes formas. Veikia PLB Europos kraštų Generalinis Sekretoriatas, kurio pareigas jau antru kartu pavedama eiti Vokietijos Krašto Valdybai.

Prie paskirų Vokietijos kraštų vyriausybių veikia taip vadinamos Patariamosios Tarybos Užsieniečių Reikalams, į kurias įeina ir lietuvių atstovai. Tenka bendradarbiauti Kr.V-bai su Jungtinių Tautų Augštuoju Komisarų Tremtinių Reikalams ir ypačingai su jo pavaduotoju Pearman-Wilson, kurio asmenyje yra tikrai didelis lietuvių draugas. Ypačingai yra draugiški Kr.V-bos ryšiai su Free Europe Citizens' Service organizacija. Jos dėka buvo gauta parama vargo mokyklų vaikams, stovyklai; mokytojų kursams, gauta per ją lietuviškų knygų ir vadovėlių.

Tenka taip pat bendradarbiauti ir su lietuvių bendro likimo draugais, kitų tautybių tremtiniais. Lietuvių, latvių ir estų centro komitetai yra sudarę Baltų Centro Tarybą; Krašto Valdyba yra narys bendrinės užsienio tremtinių organizacijos Vokietijoje /Zentralverband Ausländische Flüchtlinge/.

Kr.V-bos Pirmininkas pareiškė, kad Kr.V-bos darbų pasisekimas pirmoje eilėje priklauso nuo Bendruomenės vieningumo. Iki šiol buvo eita nesidairant nei į kairę nei į dešinę ir tik tas kelias yra tikrasis Bendruomenės kelias, kuris veda į šviesesnę mūsų tautos rytojų.